

СЛУЖБА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»**

**ДЕРЖАВНА
НАУКОВА
УСТАНОВА**

**ІНСТИТУТ
МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ
ОСВІТИ**

**ІНСТИТУТ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНОГО ЮРИДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

**АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
СЛУЖБОВО-БОЙОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ**

Матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 23 квітня 2026 року)

Випуск № 5

м. Харків 2026 р.

УДК 351.74-057.36

А 43

*Рекомендовано до видання Вченою радою
Інституту СБУ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
(протокол № 50 від «01» червня 2026 року)*

Редакційна колегія:

Червяков О.І., кандидат юридичних наук, доцент;
Карпенко М.М., кандидат юридичних наук;
Корчагін М.В., кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент;
Пономарьов В.О., доктор філософії з фізичного виховання і спорту;
Веліков С.Г.

Редакційна колегія вважає за доцільне повідомити, що не всі положення і висновки окремих авторів є безперечними. Разом з тим, їх публікація здійснюється з метою забезпечення плюралізму наукової думки і публічного обговорення.

Матеріали друкуються мовою оригіналу. За виклад, зміст і достовірність матеріалів, а також використання наукових джерел без відповідного посилання відповідають автори.

Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, м.Харків, 23 квітня 2026 року. м. Харків: 2026. 517 с.

У збірнику представлено матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченій обговоренню та вирішенню низки проблемних питань, забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони України. Зокрема тези доповідей та виступів стосувались впровадження досвіду та стандартів армій країн-членів НАТО, удосконаленню рівня тактичної, вогневої, спеціальної фізичної та медико-тактичної підготовки у процесі підготовки персоналу для сектору безпеки і оборони України; міжвідомчої взаємодії у діяльності сил сектору безпеки і оборони та посилення комунікаційних зв'язків; удосконалення системи безпеки та захисту для об'єктів критичної інфраструктури України; забезпечення психологічної підтримки та гендерної рівності у діяльності сил сектору безпеки і оборони України під час виконання оперативно-службових та/або службово-бойових завдань

Видання адресоване представникам сектору безпеки і оборони України, вченим, науковим та науково-педагогічним працівникам, здобувачам освіти, а також іншим особам, до предмету зацікавленості яких відносяться порушені теми.

© Служба безпеки України, 2026
© Інститут Служби безпеки України
Національного юридичного університету імені
Ярослава Мудрого, 2026

Артемов В.Ю., Калінін О.В. ОСОБЛИВОСТІ ДОТРИМАННЯ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ НАТО В СЕКТОРІ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	419
Беззубцева Т.Г., Ринський І.М., Скиданенко В.В. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У СИЛАХ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ, ЯК ФАКТОР ЗБЕРЕЖЕННЯ МОРАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ПІДРОЗДІЛІВ В УМОВАХ ТРИВАЛОЇ ЗБРОЙНОЇ АГРЕСІЇ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ.....	421
Бесага І.Г. СУДОВА ПРАКТИКА ЩОДО ПОРУШЕНЬ ГЕНДЕРНИХ ПРАВ У ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ.....	425
Бігуняк А.О. ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ГОТОВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПОЛІЦІЇ ДО ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВИХ ЗАВДАНЬ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ.....	428
Білаш О.В., Сорокатиї М.І. ПРОФЕСІЙНЕ ВИГОРАННЯ У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ТА МЕТОДИ ЙОГО ПРОФІЛАКТИКИ.....	430
Ванько Д.О., Євтушенко В.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВИХ ТА/АБО СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ.....	431
Верьовкін В.В. ВПЛИВ ФІЗИЧНИХ ФАКТОРІВ НА ПСИХОФІЗІОЛОГІЧНИЙ СТАН ЛЮДИНИ У КОНТЕКСТІ ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗАХИСТУ.....	434
Герасименко О.А., Лубенцов А.В., Ткаченко А.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПРИНЦИПІВ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОГО НАУКОВОГО ЦЕНТРУ «ІНСТИТУТ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ ІМ. М. С. БОКАРІУСА».....	436
Гончаренко Г.А., Горчанюк О.С. ПРОГРАМИ НАТО DEEP ЯК ІНСТРУМЕНТ ТРАНСФОРМАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ: ГЕНДЕРНА СКЛАДОВА ТА ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА.....	440
Гусарук Є.С. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ТА ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ У ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ.....	443
Давиденко М.О. ІНСТИТУТ ВІЙСЬКОВОГО КАПЕЛАНСТВА У СИСТЕМІ ПІДВИЩЕННЯ БОЄЗДАТНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ.....	444
Євпак С.В., Платонов В.М. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК ВОДОЛАЗІВ-САПЕРІВ.....	446
Зеленцова К.С., Білик В.В. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ.....	449
Іванілова Д.С., Чуприна К.М. ПОСТТРАВМАТИЧНИЙ СТРЕСОВИЙ РОЗЛАД У ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ: РОЛЬ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ У ПРОЦЕСІ РЕАДАПТАЦІЇ.....	452
Кібець М.О. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ТА ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ У ДІЯЛЬНОСТІ СИЛ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ ОПЕРАТИВНО-СЛУЖБОВИХ АБО СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ.....	454
Кучер Л.Р. ГЕНДЕРНО ЧУТЛИВЕ ЛІДЕРСТВО У ВІЙСЬКОВИХ КОЛЕКТИВАХ.....	456
Ларькова Ю.С., Марценюк Т.О. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ СУЇЦИДАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ СЕРЕД ВІЙСЬКОВИХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ.....	458
Луковський І.А. ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ОСОБОВОГО СКЛАДУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ ТА ОБОРОНИ УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ: СУЧАСНІ ПІДХОДИ ТА МЕТОДИКИ.....	461
Мохорева О.М. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ ПЕРСОНАЛУ СЕКТОРУ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ В УМОВАХ ВІЙНИ.....	463

пошуку збалансованих правових рішень, що відповідали б як вимогам національної безпеки, так і принципу свободи віросповідання.

Іншим проблемним питанням є організаційна модель управління капеланською службою. На стратегічному й оперативному рівнях її очолюють переважно військовослужбовці, зокрема представники структур морально-психологічного забезпечення. За недостатньої спеціалізації у специфічності сфери релігійного служіння це може призводити до неузгодженості у взаємодії з капеланами та покладення на них функцій, які виходять за межі душпастирської опіки й суперечать її сутнісному призначенню. Окремої уваги потребує питання забезпечення належної присутності або ротації капеланів різних віросповідань у конкретних підрозділах з урахуванням реальних релігійних потреб особового складу. Недостатня гнучкість у цьому аспекті може обмежувати повноцінну реалізацію права військовослужбовців на свободу совісті.

Отже, душпастирська опіка військових капеланів є важливим чинником формування високого рівня патріотичної свідомості, моральної стійкості та бойового духу військовослужбовців, сприяє консолідації військових колективів і підвищенню ефективності виконання бойових завдань. Удосконалення цього інституту у підрозділах сектору безпеки і оборони вбачається наступними шляхами: нормативне та організаційне врегулювання міжконфесійних суперечностей щодо представництва капеланів у збройних формуваннях; запобігання перенесенню міжконфесійних конфліктів у військове середовище; забезпечення чіткого розмежування повноважень між командуванням підрозділів і військовими капеланами; формування ефективної моделі взаємодії між керівництвом військових частин та капеланською службою.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення 02.03.2026)
2. Про соціальний і правовий захист військовослужбовців: Закон України від 20.12.1991 № 2011-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2011-12> (дата звернення 02.03.2026)
3. Про Службу військового капеланства: Закон України від 30.11.2021 № 1915-ІХ URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1915_-20#Text (дата звернення 02.03.2026)
4. Концепція душпастирської опіки у Збройних Силах України. URL: <https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/konczepczyia-dushpastirskoi-opiki-u-zbrojnih-silah-ukraini> (дата звернення 02.03.2026)

Євпак С.В.

здобувач вищої освіти за освітньо-науковим рівнем доктора філософії Національного університету цивільного захисту України

Платонов В.М.

науковий співробітник навчально-наукової лабораторії екстремальної та кризової психології навчально-наукового інституту оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України, доктор філософії з психології

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЖІНОК ВОДОЛАЗІВ-САПЕРІВ

Професійна діяльність водолазів-саперів Державної служби України з надзвичайних ситуацій належить до групи екстремальних видів професійної діяльності, адже здійснюється

у умовах водного середовища, де поєднуються з високі фізичні та психологічне навантаження й небезпека від вибухонебезпечних предметів [1]. Повномасштабна війна проти України спричинила безпрецедентне мінне забруднення територій, і на сьогодні вважається однією з найбільш замінованих держав світу. За офіційними даними, сотні тисяч квадратних кілометрів потребують обстеження та очищення від вибухонебезпечних предметів. У цих умовах гуманітарне розмінування стало питанням не лише військової, а й цивільної безпеки, відновлення економіки, інфраструктури, повернення населення до деокупованих територій.

Сучасний характер збройних конфліктів засвідчує, що жінки здатні виконувати весь спектр військових завдань нарівні з чоловіками. Досвід останніх років доводить: професійна придатність визначається не статтю, а рівнем підготовки, компетентністю та особистими якостями військовослужбовця. Водночас до початку бойових дій на сході України у 2014 році існували нормативні обмеження, які не дозволяли жінкам проходити службу за всіма військовими спеціальностями. Частина професій офіційно вважалася такими, що не відповідають «жіночій» ролі, зокрема саперна справа та діяльність, пов'язана з роботою з вибухонебезпечними предметами. Починаючи з 2015 року, в Україні було ініційовано перегляд підходів до формування переліку військових спеціальностей. На 2016–2017 роки впроваджено стратегію розширення можливостей для військовослужбовців-жінок, що передбачала оновлення нормативної бази та поступове скасування обмежень. Важливим кроком стало ухвалення Наказу Міністерства оборони України від 03 червня 2016 року № 292, відповідно до якого жінки отримали право обіймати військово-облікові спеціальності у сфері розмінування [3]. Це рішення стало знаковим етапом у процесі забезпечення гендерної рівності у Збройних Силах України та відкрило жінкам доступ до професій, які раніше були для них закритими.

Сучасна протимінна діяльність ґрунтується на міжнародних стандартах IMAS (International Mine Action Standards), які визначають технічні, організаційні та безпекові вимоги до операцій з очищення територій від мін і боєприпасів. Країни-члени НАТО та партнери Альянсу активно впроваджують ці стандарти у підготовці саперів, зокрема в сфері EOD (Explosive Ordnance Disposal). Україна, співпрацюючи з державами НАТО, інтегрує міжнародний досвід у власну систему підготовки фахівців. За даними Міністерства оборони України, понад третина персоналу у сфері протимінної діяльності – це жінки (Ministry of Defence of Ukraine, 2025) [2]. Цей факт відображає якісні зміни у професійному середовищі, де гендер перестає бути визначальним фактором придатності до складної та ризикованої роботи.

Важливу роль у розвитку гуманітарного розмінування в Україні відіграє неурядова, міжнародна організація The HALO Trust, працює в Україні з 2015 року, а після 2022 року значно розширила свою присутність. Організація здійснює всі види обстеження територій, очищення земель, навчання місцевого населення правилам мінної безпеки та підготовку персоналу. За офіційними даними HALO, тисячі гектарів української землі вже повернуто до безпечного використання. Водночас організація послідовно впроваджує політику гендерної рівності забезпечуючи жінкам рівний доступ до професійної підготовки й польових операцій. У структурі української місії HALO значна частка персоналу – жінки, які працюють як демінери оператори гуманітарного розмінування [3].

В умовах війни значна кількість боєприпасів опиняється у річках, водосховищах, прибережних зонах, що створює додаткову загрозу для цивільних, рибалок, судноплавства та інфраструктури. Підводне розмінування вимагає одночасного володіння навичками водолазної справи та вибухотехнічної роботи. Слід зазначити, що, передусім водолаз-сапер повинен мати високий рівень фізичної підготовки. Робота під водою передбачає використання спеціального спорядження, вага якого разом із балонами, гідрокостюмом та інструментами може становити значну частину загальної ваги. Переміщення у водному середовищі вимагає витривалості, високих фізичних показників, координації рухів. Крім того, необхідною є добра функціональна підготовка серцево-судинної та дихальної систем,

адже занурення пов'язане зі змінами тиску, температури та режиму дихання. Фізична слабкість або низький рівень витривалості можуть не лише знизити ефективність роботи, а й створити додаткову небезпеку для самого фахівця та його команди.

Водночас технічна компетентність є не менш важливою складовою професійної підготовки, знання видів боєприпасів, мін і вибухонебезпечних предметів, принципи їхньої дії, механізми спрацювання, а також методи безпечного виявлення та знешкодження вибухонебезпечних предметів. Виконуючи діяльність у водному середовищі фахівець стикається з певними перешкодами, оскільки корозія, замулення або механічні пошкодження можуть змінювати вигляд вибухонебезпечного предмету. Фахівець має вміти орієнтуватися під водою, користуватися навігаційними засобами, металошукачами, гідролокаторами, а також діяти відповідно до алгоритмів безпеки. Високий рівень самодисципліни та відповідальності також є обов'язковими характеристиками. Дотримання інструкцій, протоколів і стандартів безпеки є безумовною вимогою. Професія передбачає усвідомлення особистої відповідальності не лише за власне життя, а й за життя колег і цивільного населення, яке залежить від результатів розмінування.

Варто наголосити, що окрему групу становлять професійно-важливі психологічні якості, де однією з ключових є стресостійкість. Водолаз-сапер працює в умовах постійної потенційної загрози вибуху, дефіциту часу або складних погодних умов. Здатність зберігати спокій, контролювати емоції та мислити раціонально у критичній ситуації є основою ефективного та безпечного виконання завдань. Не менш важливою якістю виступає уважність до деталей, навіть незначна неточність або недооцінений фактор можуть мати серйозні наслідки. Концентрація уваги повинна зберігатися протягом тривалого часу, попри фізичну втому чи дискомфорт.

Тривалий час у суспільстві вважалося, що такі якості, як фізична сила, рішучість, холонокровність, технічне мислення та готовність до ризику, є переважно «чоловічими» рисами. Однак сучасні реалії демонструють, що ці характеристики не мають гендерної природи. Вони формуються через підготовку, досвід, мотивацію та особистісний розвиток. Жінки, які обирають професію водолоза-сапера, проходять таку саму підготовку, складають ті самі нормативи та виконують ті самі завдання, що й чоловіки. Їхній професіоналізм визначається рівнем знань, навичок і психологічної готовності, а не статтю. Більше того, досвід показує, що жінки часто демонструють високий рівень уважності, акуратності, здатності до аналітичного мислення та командної взаємодії – якостей, що є надзвичайно цінними у саперній справі. Стійкість до монотонної роботи, ретельність під час перевірки територій, вміння підтримувати комунікацію з місцевим населенням також підвищують загальну ефективність підрозділів. Таким чином, сучасна практика переконливо доводить, що поділ професій на «чоловічі» й «жіночі» є застарілим стереотипом, який не відповідає реальним вимогам служби.

Український досвід демонструє, що жінки здатні ефективно виконувати ці завдання на рівні з чоловіками. Показовим прикладом є діяльність Тетяна Мордач – першої в Україні жінки-водолоза-сапера, яка пройшла спеціалізоване навчання та працює у структурі Державної служби України з надзвичайних ситуацій. Її професійний шлях став знаковим для формування нового уявлення про гендерні ролі у сфері безпеки. В інтерв'ю українським медіа вона наголошує, що вирішальними є не фізичні параметри, а професійна підготовка, витривалість, уважність і злагоджена робота в команді. Її діяльність – це не лише виконання технічних завдань, а й важливий соціальний сигнал про розширення можливостей для жінок у традиційно «закритих» професіях [4].

Досвід країн НАТО демонструє, що інтеграція жінок у саперні підрозділи та військово-морські служби розмінування є сталим трендом останніх десятиліть. У таких державах, як США, Канада, Велика Британія, Німеччина, жінки проходять сертифікацію за стандартами EOD рівнів 1–3 та залучаються до операцій як на суходолі, так і на морі. Гендерна інклюзія вважається елементом підвищення ефективності та довіри з боку місцевих громад у миротворчих і гуманітарних місіях. НАТО у своїх документах з питань безпеки та

впровадження резолюції РБ ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» наголошує на необхідності розширення участі жінок у секторі оборони та безпеки, включно з протимінною діяльністю [5].

На сьогоднішній день, сучасна жінка водолаз-сапер поєднує у собі технічну компетентність, фізичну й психологічну підготовку та соціальну відповідальність. Це демонструє, що гендерна рівність у професійній діяльності є не формальністю, а реальним ресурсом підвищення ефективності гуманітарного розмінування.

Таким чином, професійний розвиток у цій сфері має спиратися на системну підготовку, підтримку психологічного здоров'я персоналу та подолання стереотипів, які обмежують потенціал людини. У перспективі участь жінок у підводному та наземному розмінуванні сприятиме формуванню та розширенню гендерної політики у стійку систему безпеки, що відповідає сучасним євроатлантичним стандартам.

Список використаних джерел:

1. Євпак С. Водне середовище як чинник психофізіологічного навантаження в професійній діяльності водолазів-саперів ДСНС України. Ментальне здоров'я особистості в парадигмі воєнного стану [Текст] : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 23 груд. 2025 р. [редкол.: С. А. Мозоль, Н. С. Полудьонна, О. А. Прокопенко та ін.]. / Нац. акад. внутр. справ. Київ, 2025. С. 98-100.
2. Міністерство оборони України Понад третина фахівців протимінної діяльності-жінки URL: <https://mod.gov.ua/news/ponad-tretina-fahivcziv-protiminnoyi-diyalnosti-v-ukrayini-zhinki> (дата звернення 02.03.2026)
3. Платонов В.М. Жінка-сапер сьогодні: досвід російсько-української війни. Актуальні питання забезпечення службово-бойової діяльності сил сектору безпеки і оборони: матеріали III Всеукраїнської конференції, м.Харків, 25 квітня 2024 року. – Харків: ФОП Бровін О.В., 2024. С. 301-303.
4. Тетяна Мордач з Вінниці-перша жінка в Україні, яка опановує професію водолаз-сапер URL: <https://vinbazar.com/news/suspilstvo/tetyana-mordach-z-vinnitsii--persha-jinka-v-ukranyi-yaqa-oranovu-profesiyu-vodolaz-saper-foto> (дата звернення 02.03.2026)
5. Національна соціальна служба України Резолюція Ради Безпеки ООН 1325 «Жінки, мир, безпека» URL: <https://nssu.gov.ua/genderna-rivnist/rezolyuciya-radi-bezpeki-oon-1325> (дата звернення 02.03.2026)

Зеленцова К.С.

здобувачка вищої освіти ступеня бакалавр
навчально-наукового експертно-
криміналістичного інституту Національної
академії внутрішніх справ

Білик В.В.

старший викладач кафедри спеціальної фізичної
підготовки навчально-наукового експертно-
криміналістичного інституту Національної
академії внутрішніх справ

ПСИХОЛОГІЧНА ПІДТРИМКА ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ПІД ЧАС ВИКОНАННЯ СЛУЖБОВО-БОЙОВИХ ЗАВДАНЬ

Психологічна підтримка військовослужбовців під час виконання службово-бойових завдань є одним із ключових напрямів забезпечення ефективної діяльності сил сектору безпеки і оборони України. Умови сучасних збройних конфліктів характеризуються високою інтенсивністю бойових дій, постійною загрозою життю, значними фізичними та